

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. minister mr. A.J. de Geus
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

datum	kenmerk	contactpersoon	doorkiesnummer
4 december 2003	200302601	Annemiek Wortman	070 - 789 0 723

onderwerp

Reïntegratie arbeidsgehandicapten en doelgroepindeling

Geachte heer De Geus,

In het Beleidskader 2003 heeft de RWI u geadviseerd over de reïntegratie van arbeidsgehandicapten. Naar aanleiding van het in opdracht van de RWI door SEO/TNO-Arbeid uitgevoerde onderzoek Doelgroepenindeling aanbesteding reïntegratie, dat ik u bij deze doe toekomen, ziet de RWI aanleiding om u aanvullend te adviseren over dit thema.

Voor de RWI is het aanbieden van een reïntegratietraject geen doel op zichzelf. De premisse is dat dankzij de inzet van (onder meer) een traject een arbeidsgehandicapte sneller aan het werk komt. Uit het SEO/TNO-Arbeid onderzoek naar de doelgroepdeling bij aanbesteding van reïntegratietrajecten blijkt dat bij arbeidsgehandicapten de kans op werkhervatting in beperkte mate wordt verhoogd door de inzet van een traject. De kans op werkhervatting voor arbeidsgehandicapten¹ is 27% zónder traject, en 34% mét traject. De toegevoegde waarde van trajecten voor werklozen is overigens aanmerkelijk groter. Zonder traject is de kans op werkhervatting voor werklozen binnen anderhalf jaar na aanvang van de WW-uitkering 56%, met traject 73%.

Het gaat te ver om uitsluitend op basis van dit onderzoek te concluderen dat door deze geringe toegevoegde waarde reïntegratietrajecten voor arbeidsgehandicapten niet effectief zijn, o.a. omdat in dit onderzoek niet de hele populatie arbeidsgehandicapten onderzocht is². Het resultaat indiceert wel dat nader onderzoek naar de effectiviteit van reïntegratietrajecten voor de héle populatie arbeidsgehandicapten gewenst is. Gezien het belang dat de RWI aan dit onderwerp hecht, overweegt de RWI hiertoe volgend jaar nader onderzoek uit te zetten.

Voorzover de inzet van een reïntegratietraject aan de orde is, is het zaak dat de beschikbare uitvoeringscapaciteit en de schaarse financiële middelen zo gericht, zo efficiënt en zo effectief mogelijk in te zetten, door:

Vooraf inzicht te krijgen in de vraag voor wie inkoop van bepaalde activiteiten effectief is. Daardoor kunnen reïntegratie-inspanningen beter gericht worden op mensen voor wie deze inspanningen écht toegevoegde waarde hebben.

¹ anderhalf jaar na intake

² Het onderzoek voor arbeidsgehandicapten heeft betrekking op het bestand van Kliq, dat overigens in 2001 wel 20% van de markt omvatte.

Meer homogene doelgroepen samen te stellen dan in de aanbesteding 2001 en 2002 is gedaan door het UWV, met als voordeel dat er minder afroming van cliënten door reïntegratiebedrijven zal plaatsvinden, en reïntegratiebedrijven meer maatwerk leveren.

Met het UWV (en vervolgens UWV met de reïntegratiebedrijven) scherpere prestatieafspraken te kunnen maken doordat meer informatie beschikbaar is over de arbeidsmarktkansen van diverse doelgroepen.

De RWI adviseert om dit type onderzoek dat de Raad heeft laten uitvoeren, periodiek te (laten) herhalen³ door het UWV en te gebruiken voor de verbetering van de aanbesteding van reïntegratietrajecten.

De Raad heeft in het Beleidskader een aantal voorstellen gedaan ter verbetering van de reïntegratie van arbeidsgehandicapten. Met grote belangstelling wacht de Raad de nadere reactie en uitwerking door het kabinet van de voorstellen met betrekking tot een no-riskpolis af.

In meer algemene zin hecht de Raad eraan in dit stadium op te merken dat het belang van effectieve bestrijding van ziekteverzuim en reïntegratie in de eerste ziektejaren nog groter wordt in het licht van de WAO-plannen van het kabinet. De RWI constateert dat een belangrijke aanname⁴ bij de WAO-plannen is, dat het grootste deel van de zieke werknemers dat niet in aanmerking komt voor de nieuwe WAO, in de eerste twee ziektejaren herstelt en het werk hervat. Het gaat dan om de zieke werknemers die noch duurzaam noch volledig arbeidsongeschikt zijn. Aangenomen mag worden dat een deel (mede afhankelijk van de economische situatie) werk zal vinden of behouden, of noodgedwongen een beroep zal moeten doen op de WW, een nieuwe minimumregeling of de bijstand. Het is voor gemeenten (en UWV) lastig om die groep gedeeltelijk arbeidsgeschikten die géén werk hebben gevonden en die inmiddels langdurig werkloos zijn, nog succesvol te reïntegreren op de arbeidsmarkt. De gevolgen van de nieuwe WAO (hoe dan ook vorm gegeven) zijn daarom voor alle geledingen in de RWI - sociale partners én gemeenten - van groot belang.

De Raad vraagt u dan ook, zodra de contouren van het nieuwe WAO-stelsel helder zijn, een raming te maken van de verschuiving van WAO-uitkeringsgerechtigden: enerzijds naar werk, en anderzijds naar andere uitkeringen, waaronder de bijstand. De verschuiving van uitkeringsgerechtigden moet in de visie van de Raad op termijn ook leiden tot verschuiving van de reïntegratiebudgetten. Het is echter in de eerste plaats zaak te voorkómen dat zieke werknemers door omstandigheden in de eerste ziektejaren niet effectief geholpen worden en als langdurig werkloze arbeidsgehandicapten vervolgens langdurig op het sociaal minimum aangewezen zullen zijn.

Met vriendelijke groet,
Raad voor Werk en Inkomen

J.P.C.M. van Zijl
voorzitter

³ en de daartoe noodzakelijke bestandskoppeling van het bestand van UWV en CWI te realiseren en beschikbaar te stellen aan de belanghebbende partijen. De meerwaarde van de bestandskoppeling bestond er bij dit onderzoek uit dat de variabelen opleiding, fase, etniciteit en regio van het CWI – variabelen met een onderscheidend vermogen – aan het bestand van het UWV en KLIQ NV werden toegevoegd.

⁴ SER-advies *Werken aan Arbeidsgeschiktheid*, 2002, pp. 203-204.